

Αρ. Φακ: 11.17.25/2004

Ημερομηνία Απόφασης: 30/5/2005

Ενώπιον: Χριστόδουλου Τσέλεπου - Προέδρου
Λεόντιου Περικλέους - Μέλους
Κωστή Ευσταθίου - Μέλους
Ανδρέα Δημητρίου - Μέλους

Καταγγελλόμενη: Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου – Δικηγόρος καταγγελλόμενης κ. Κώστας Χατζηιωάννου

**Ενδιαφερόμενα μέρη: (1) Εταιρεία TelePassport Telecommunications Ltd – Δικηγόρος TelePassport κ. Ανδρέας Χάσικος
(2) Εταιρεία Callsat Telecom Ltd – Δικηγόρος Callsat κ. Αχιλλέας Δημητριάδης**

Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ 207(I)/89 ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ Ν. 111(I)/99, Ν. 87(I)/00, Ν. 155(I)/00 ΚΑΙ Ν. 67(I)/2001

Αυτεπάγγελτη έρευνα εναντίον της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου για πιθανή παράβαση του άρθρου 6

ΑΠΟΦΑΣΗ

Αναφορικά με τον Περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμο του 1989, όπως έχει τροποποιηθεί μέχρι σήμερα, και

αναφορικά με την αυτεπάγγελτη έρευνα της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού που αφορά την πιθανή κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης της Α.ΤΗ.Κ στην αγορά τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών κατά παράβαση του άρθρου 6 του Περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου 1989, όπως έχει τροποποιηθεί μέχρι σήμερα,

η Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού στη συνεδρία της ημ. 30/5/2005 ομόφωνα εξέδωσε την ακόλουθη απόφαση:

A. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

I. Ιστορικό της διαδικασίας

1. Στις 27 Ιουλίου 2004, το Γραφείο του Επιτρόπου Ρυθμίσεως Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (εφεξής ΓΕΡΤΤ) απέστειλε επιστολή στην Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού (εφεξής ΕΠΑ) με την οποία της κοινοποιούσε πιθανή κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης εκ μέρους της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (εφεξής Α.ΤΗ.Κ) λόγω εφαρμογής συμπίεσης τιμών (price squeezing) στην αγορά παροχής υπηρεσιών διαδικτύου, με αποτέλεσμα η εταιρεία

TelePassport Telecommunications Ltd (εφεξής Telepassport) να τίθεται σε μειονεκτική στον ανταγωνισμό θέση.

2. Η ΕΠΑ, κατά την 640^η συνεδρία της ημερομηνίας 31 Αυγούστου 2004, αφού εξέτασε την επιστολή του ΓΕΡΤΤ, έδωσε οδηγίες στην Υπηρεσία της όπως προχωρήσει στη διεξαγωγή αυτεπάγγελτης έρευνας εναντίον της Α.ΤΗ.Κ για πιθανή παράβαση του άρθρου 6 του Περί Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου 207/89 (εφεξής ο Νόμος 207/89).
3. Στις 27 Σεπτεμβρίου 2004, η εταιρεία Telepassport, ως ενδιαφερόμενο μέρος, απέστειλε επιπρόσθετες πληροφορίες αναφερόμενη όπως και το ΓΕΡΤΤ στο ασύμφορο τέλος πρόσβασης που της επιβάλλει η Α.ΤΗ.Κ για το διαδίκτυο.
4. Η Υπηρεσία ενεργώντας σύμφωνα με τις οδηγίες της ΕΠΑ, διεξήγαγε τη δέουσα προκαταρκτική έρευνα και υπέβαλε σχετικό σημείωμα προς την ΕΠΑ στις 28 Σεπτεμβρίου 2004.
5. Η ΕΠΑ στις 5 Οκτωβρίου 2004, κατά τη 648^η της συνεδρία, αφού μελέτησε το σχετικό σημείωμα της Υπηρεσίας και αφού έλαβε υπόψη όλο το υλικό, έγγραφα και πληροφορίες που περιέχονται στο σχηματισθέντα φάκελο της υπόθεσης, ομόφωνα διαπίστωσε ότι στοιχειοθετείται εκ πρώτης όψεως παράβαση, εκ μέρους της Α.ΤΗ.Κ, των προνοιών του άρθρου 6 (1) και (2)(β)(γ) του Νόμου 207/89, το οποίο αφορά κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης. Συγκεκριμένα, η ΕΠΑ εκ πρώτης όψεως διαπίστωσε ότι, η Α.ΤΗ.Κ αρνείτο να παρέχει συγκεκριμένη διευκόλυνση για άμεση πρόσβαση στο διαδίκτυο στη Telepassport. Επίσης, η ΕΠΑ εκ πρώτης όψεως διαπίστωσε ότι η Α.ΤΗ.Κ εφάρμοζε ανόμοιους όρους σε ισοδύναμες συναλλαγές, καθώς παρείχε την ίδια υπηρεσία (πρόσβαση στο διαδίκτυο) στους συνδρομητές της και στη Telepassport, χρησιμοποιώντας διαφορετικό τρόπο σύνδεσης, με αποτέλεσμα η Telepassport να επιβαρύνεται χονδρικό τέλος πολύ ψηλότερο από το λιανικό τέλος που η Α.ΤΗ.Κ χρέωνε τους συνδρομητές της.
6. Για το σκοπό αυτό η ΕΠΑ εξουσιοδότησε το Γραμματέα της να επιδώσει στην Α.ΤΗ.Κ Έκθεση Αιτιάσεων καλώντας την όπως, σύμφωνα με το άρθρο 14(1) του Νόμου 207/89, παραστεί στη συνεδρία ημερομηνίας 2 Νοεμβρίου 2004, αυτοπροσώπως, μετά ή δια πληρεξουσίου δικηγόρου για να εκφράσει τις θέσεις και απόψεις της επί της πιο πάνω Έκθεσης Αιτιάσεων. Ταυτόχρονα, βάσει της Έκθεσης Αιτιάσεων, κοινοποιήθηκαν στην Α.ΤΗ.Κ τα έγγραφα πάνω στα οποία η ΕΠΑ προτίθετο να στηρίξει την απόφασή της.
7. Στην 652^η συνεδρία της ΕΠΑ, ημερομηνίας 2 Νοεμβρίου 2004, παρευρέθηκαν ο δικηγόρος της Α.ΤΗ.Κ κ. Κώστας Χατζηγιάννου, συνοδευόμενος από υπαλλήλους της Α.ΤΗ.Κ και ο δικηγόρος της Telepassport κ. Ανδρέας Χάσιος μαζί με το διευθυντή της Telepassport κ. Θεόδωρο Θεοδώρου. Κατά τη διάρκεια της πιο πάνω συνεδρίας, η ΕΠΑ όρισε τη διαδικασία εξέτασης της υπόθεσης. Συγκεκριμένα στην εν λόγω συνεδρία τέθηκε το χρονικό πλαίσιο μέσα στο οποίο τα εμπλεκόμενα μέρη μπορούσαν να καταθέσουν τις γραπτές τους θέσεις στην ΕΠΑ. Για την Α.ΤΗ.Κ καθορίστηκε ως τελευταία μέρα η 22^η Νοεμβρίου 2004 ενώ για την Telepassport η 30^η Νοεμβρίου 2004.

8. Στις 27 Οκτωβρίου 2004, το δικηγορικό γραφείο του κ. Λέλλου Δημητριάδη εκ μέρους της εταιρείας Callsat Telecom Ltd (εφεξής Callsat) απέστειλε επιστολή στην ΕΠΑ με την οποία κατάγγελλε την Α.ΤΗ.Κ για κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης της. Η ΕΠΑ αφού εξέτασε το περιεχόμενο της καταγγελίας, αποφάσισε ότι η εν λόγω καταγγελία ήγειρε θέματα και ερωτήματα παρόμοια με αυτά που εξετάζονταν από την Υπηρεσία στην αυτεπάγγελτη της έρευνα εναντίον της Α.ΤΗ.Κ γι' αυτό και με επιστολή ημερομηνίας 23 Νοεμβρίου 2004 κάλεσε την εταιρεία Callsat να παραστεί στις καθορισμένες συνεδρίες ως ενδιαφερόμενο μέρος. Η εταιρεία Callsat παρέστη στις καθορισμένες συνεδρίες της ΕΠΑ καθώς επίσης, κατέθεσε και τις δικές της γραπτές θέσεις ενώπιον της ΕΠΑ στις 20 Δεκεμβρίου 2004.
9. Νέα συνεδρία πραγματοποιήθηκε στις 21 Δεκεμβρίου 2004 με τη συμμετοχή της Callsat, όπου τα εμπλεκόμενα μέρη προέβηκαν σε προφορικές αγορεύσεις ή/και διευκρινίσεις επί των γραπτών τους θέσεων.

II. Εμπλεκόμενα μέρη

A.ΤΗ.Κ

10. Η Α.ΤΗ.Κ είναι ημικρατικός οργανισμός, ο οποίος διέπεται από τον Περί Υπηρεσίας Τηλεπικοινωνιών Νόμο Κεφ.302 του 1954. Βάσει του Νόμου αυτού η Α.ΤΗ.Κ. είχε το μονοπώλιο στην παροχή ορισμένων τηλεπικοινωνιακών προϊόντων και υπηρεσιών. Για την μετατροπή της Α.ΤΗ.Κ από ημικρατικό οργανισμό σε κρατική εταιρεία ιδιωτικού δικαίου έχει ήδη κατατεθεί Νομοσχέδιο στη Βουλή των Αντιπροσώπων που φέρει τον τίτλο «Ο Περί Μεταβίβασης της Περιουσίας και Επιχείρησης της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος».
11. Από την 1^η Ιανουαρίου 2003, εφαρμόστηκε πλήρως ο Νόμος που προνοεί το Διορισμό και τη Λειτουργία Γραφείου Επιτρόπου Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείου. Ο προαναφερόμενος Νόμος κατάργησε όλες τις ρυθμιστικές εξουσίες τις οποίες κατείχε η Α.ΤΗ.Κ και άνοιξε ουσιαστικά το δρόμο για την φιλελευθεροποίηση των τηλεπικοινωνιών με την παραχώρηση αδειών σε ενδιαφερόμενες εταιρείες για δραστηριοποίηση τους στο συγκεκριμένο τομέα.

TelePassport Telecommunications Ltd

12. Η εταιρεία Telepassport Hellas ΑΕ ο μεγαλύτερος εναλλακτικός παροχέας σταθερής τηλεφωνίας στην Ελλάδα, ιδρύθηκε το 1998 με σκοπό να προσφέρει στους συνδρομητές της προηγμένες καινοτομικές και ποιοτικές υπηρεσίες στον τομέα των τηλεπικοινωνιών. Το 2001, με την πλήρη απελευθέρωση της ελληνικής αγοράς τηλεπικοινωνιών επέκτεινε τις δραστηριότητες της πέρα από τις επιχειρήσεις και στους οικιακούς πελάτες, προσφέροντας χαμηλές χρεώσεις σε όλες τις υπεραστικές, διεθνείς κλήσεις και τις κλήσεις από σταθερό προς κινητό. Έχοντας επιβληθεί με τη δυναμική της παρουσία στην ελληνική αγορά, επεκτάθηκε και στην Κύπρο ιδρύοντας την εταιρεία Telepassport Cyprus Ltd.
13. Η εταιρεία Telepassport τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Κύπρο παρέχει:

(α) Υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας σε κλήσεις αστικές, υπεραστικές, διεθνείς, και κλήσεις από σταθερό προς κινητό με τεχνολογία αιχμής, ποιότητα και πολύ ευνοϊκές τιμές.

(β) Προεπιλογή φορέα: η υπηρεσία αυτή προσφέρεται δωρεάν και απαλλάσσει τους πελάτες της από την πληκτρολόγηση του αριθμού 1787 πριν από την κάθε τους κλήση.

(γ) Γρήγορη και 24ωρη πρόσβαση στο διαδίκτυο.

Callsat Telecom Ltd

14. Η εταιρεία CallSat Telecom Ltd ιδρύθηκε το 1999, προσφέροντας αρχικά εναλλακτικές λύσεις τηλεφωνίας στη λιανική αγορά. Από τότε έχει αναπτυχθεί και τώρα προσφέρει πολλαπλές τηλεπικοινωνιακές λύσεις, όχι μόνο στην κυπριακή αγορά, αλλά και στην ευρύτερη περιοχή της Μέσης Ανατολής. Για να μπορέσει να επιτύχει την αποστολή της, έχει συνάψει ισχυρές συμμαχίες και σχέσεις με εταιρείες κολοσσούς στον τομέα των τηλεπικοινωνιών. Με αυτό τον τρόπο, η εν λόγω εταιρεία έγινε ένας από τους εναλλακτικούς φορείς τηλεπικοινωνιών στην Κύπρο με την δυνατότητα προσφοράς μίας μεγάλης γκάμας υπηρεσιών που μεταξύ άλλων περιλαμβάνουν τις τηλεφωνικές υπηρεσίες (σταθερή τηλεφωνία, προπληρωμένες τηλεφωνικές κάρτες), τα διεθνή κυκλώματα (Clear Channel, ATM, Frame Relay, MPLS VPN), καθώς και τις σύνδεσεις Διαδικτύου (Εγγυημένη Διαδικτυακή χωρητικότητα και υπηρεσίες Business/HomeADSL).

III. Θέσεις εμπλεκόμενων μερών

15. Το πρόβλημα εστιάζεται στο χονδρικό τέλος σύνδεσης της Telepassport ή κάποιου άλλου εναλλακτικού παροχέα με το διαδίκτυο, σε συνδυασμό με το χαμηλό λιανικό τέλος το οποίο χρεώνει η Α.ΤΗ.Κ τους συνδρομητές της. Όταν ο πελάτης της Telepassport ή κάποιου άλλου εναλλακτικού παροχέα επιχειρήσει κλήση προς το διαδίκτυο, τότε ο εναλλακτικός παροχέας π.χ Telepassport για να είναι ανταγωνιστικός θα πρέπει να χρεώνει όσα και η Α.ΤΗ.Κ (£0,02 / 6 λεπτά), το οποίο αποτελεί χαμηλό τέλος στενοζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο. Ο ίδιος όμως χρεώνεται από την Α.ΤΗ.Κ με τέλη διασύνδεσης σταθερής τηλεφωνίας (συλλογή και τερματισμό) τα οποία σύμφωνα με στοιχεία της Α.ΤΗ.Κ φτάνουν τα £0,0586 / 6 λεπτά, ή με στοιχεία της Telepassport £0,021 / τα 2 λεπτά, γεγονός που δημιουργεί αυτόματα ζημιά στον εναλλακτικό παροχέα.

Θέσεις Α.ΤΗ.Κ

16. Η Α.ΤΗ.Κ παραδέχεται ότι η χρέωση που επιβάλλει στη Telepassport για κλήση προς το διαδίκτυο (5,86 σεντ/6λεπτά) είναι μεγαλύτερη από τη χρέωση που επιβάλλει η ίδια σε δικό της πελάτη, λόγω του ότι η Telepassport αναγκάζεται να πληρώνει και ενοίκιο για τη χρήση του δικτύου της Α.ΤΗ.Κ (δηλαδή για διασύνδεση), παρόλο που η υπηρεσία που προσφέρεται είναι η ίδια.

17. Η Α.ΤΗ.Κ παραδέχεται ότι το τέλος κλήσης προς το διαδίκτυο που χρεώνει τον πελάτη της (2σεντ/6λεπτά) είναι κάτω του κόστους, αλλά ισχυρίζεται ότι το τέλος αυτό καθορίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και αργότερα διατηρήθηκε με Διάταγμα του ΓΕΡΤΤ. Θεωρεί δε ότι η μη εφαρμογή του Διατάγματος του ΓΕΡΤΤ από την ίδια, θα είχε ως αποτέλεσμα την επιβολή προστίμου λόγω παραβίασης του.
18. Η Α.ΤΗ.Κ ισχυρίζεται ότι αναγνωρίζοντας το πρόβλημα, μελέτησε τις εναλλακτικές διαθέσιμες λύσεις και πρότεινε τόσο προσωρινές, όσο και μόνιμες λύσεις, τις οποίες η Telepassport δεν αποδέχτηκε. Συγκεκριμένα, η Α.ΤΗ.Κ πρότεινε στην Telepassport να μην παίρνει τις κλήσεις προς το διαδίκτυο από τη διασύνδεση.
19. Η Α.ΤΗ.Κ ισχυρίζεται ότι η απευθείας σύνδεση που ζητά η Telepassport δεν είναι εφικτή για τεχνικούς λόγους. Η Α.ΤΗ.Κ, επιπρόσθετα, ισχυρίστηκε ότι ακόμα και με την ικανοποίηση του αιτήματος της Telepassport το πρόβλημα της δεν επιλύεται μια και θα εξακολουθεί να επιβαρύνεται με μεγαλύτερο κόστος από όσα εισπράττει από τον πελάτη της για κλήσεις προς το διαδίκτυο. Συγκεκριμένα, η Telepassport θα συνεχίσει να εισπράττει 2σ/6λ από τον πελάτη και θα καταβάλλει στην Α.ΤΗ.Κ το τέλος έναρξης της κλήσης το οποίο για 6 λεπτά ανέρχεται σε 2,88σ. Πέραν τούτου, η Telepassport θα επωμίζεται το κόστος των γραμμών που θα συνδέουν το δίκτυο της με το διαδίκτυο.
20. Με τη θέσπιση του Νόμου 7(Ι)/04, ο οποίος τροποποιούσε το Κεφάλαιο 302 (Περί Υπηρεσίας Τηλεπικοινωνιών Νόμος), η Α.ΤΗ.Κ απελευθερωνόταν από την υποχρέωση να θέτει τα τέλη της υπό την έγκριση της Βουλής των Αντιπροσώπων, και όπως ισχυρίζεται θα προχωρούσε στη τροποποίηση της τιμολογιακής της πολιτικής 2σεντ/4λεπτά. Στις 13/2/04, το ΓΕΡΤΤ με το Διάταγμα αρ. ΔΕ 3/04 επέβαλε τα τέλη των υπηρεσιών της Α.ΤΗ.Κ ως αυτά είχαν πριν το Νόμο 7(Ι)/04, δηλαδή 2σεντ/6λεπτά. Η Α.ΤΗ.Κ ισχυρίζεται ότι η ρύθμιση των τελών των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα του ΓΕΡΤΤ και προχώρησε με δύο προσφυγές στο Ανώτατο Δικαστήριο για το εν λόγω θέμα. Κατόπιν εκδίκασης των προσφυγών, το εν λόγω Διάταγμα ακυρώθηκε. Η Α.ΤΗ.Κ αμέσως μετά την ακύρωση του Διατάγματος μείωσε τα χονδρικά της τέλη και επέστρεψε αναδρομικά το οφειλόμενο ποσό, που προέκυπτε από τη διαφορά της νέας χονδρικής τιμής από την προηγούμενη, στην Telepassport. Ως εκ τούτου, η Α.ΤΗ.Κ υποστηρίζει ότι η έρευνα της ΕΠΑ απέμεινε χωρίς αντικείμενο.

Θέσεις Telepassport

21. Η Telepassport συμφωνεί με την Α.ΤΗ.Κ ότι για διεκπεραιωθεί η κλήση από συνδρομητές της Telepassport προς το διαδίκτυο δρομολογείται από το κύκλωμα της, αλλά επισημαίνει ότι η δρομολόγηση αυτή δεν επιφέρει επιπρόσθετο κόστος στην Α.ΤΗ.Κ, καθότι τα κυκλώματα αυτά ενοικιάζονται από την Telepassport και συνεπώς οποιοδήποτε κόστος για την Α.ΤΗ.Κ υπερκαλύπτεται από τα εισοδήματα των ενοικίων αυτών.

22. Η Telepassport συμφωνεί με την Α.ΤΗ.Κ αναφορικά με τα γεγονότα που αφορούν την έκδοση διαταγμάτων από το ΓΕΡΤΤ, διαφωνεί όμως με τον ισχυρισμό ότι επειδή τα τέλη τα επέβαλε το ΓΕΡΤΤ, η Α.ΤΗ.Κ έπρεπε να τα ακολουθήσει.
23. Η Telepassport διαφωνεί ότι το τέλος κλήσης προς το διαδίκτυο που χρεώνει η Α.ΤΗ.Κ τον πελάτη της (2σεντ/6λεπτά) είναι κάτω του κόστους, βασιζόμενη σε έρευνα της εταιρείας Grand Thorton International, η οποία έδειξε ότι δεν ήταν κάτω του κόστους και υποστηρίζει ότι η Α.ΤΗ.Κ θα μπορούσε να την χρεώνει με την ίδια τιμή.
24. Η Telepassport ισχυρίζεται ότι αποτάθηκε στο ΓΕΡΤΤ για αναθεώρηση του χονδρικού τέλους προς το διαδίκτυο αλλά της απάντησε ότι θα μπορούσε να αναθεωρήσει το τέλος αυτό κατόπιν αιτήματος της Α.ΤΗ.Κ, κάτι που η Α.ΤΗ.Κ δεν έπραξε ποτέ καθώς οι ενέργειες της αφορούσαν την αύξηση των λιανικών τιμών κλήσης προς το κοινό και όχι την αναθεώρηση των χονδρικών τιμών.
25. Η Telepassport ισχυρίζεται ότι η λύση για εξαίρεση των κλήσεων από το διαδίκτυο που αναφέρει η Α.ΤΗ.Κ θα έφερνε σύγχυση στους συνδρομητές της Telepassport καθώς ο κάθε συνδρομητής θα λάμβανε δύο λογαριασμούς, και θα προέκυπταν και άλλα διαδικαστικά προβλήματα.
26. Η Telepassport ισχυρίζεται ότι η λύση για απευθείας σύνδεση είναι εφικτή και ότι οι τεχνικοί λόγοι που επικαλείται η Α.ΤΗ.Κ αποτελούν προφάσεις για αποφυγή της.

Θέσεις Callsat

27. Η εταιρεία Callsat διαμέσου του δικηγόρου της κ. Αχιλλέα Δημητριάδη κοινοποίησε τις θέσεις της προς την ΕΠΑ με επιστολή ημερομηνίας 20 Δεκεμβρίου 2004, με την οποία ουσιαστικά υιοθετούσε τα ευρήματα της Υπηρεσίας όπως αυτά αναφέρονται στην Έκθεση Αιτιάσεων καθώς και τις θέσεις της Telepassport.

B. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

I. Αρμοδιότητα της Ε.Π.Α

28. Η Ε.Π.Α, δυνάμει του Άρθρου 22(2) του Νόμου 207/89, είναι αποκλειστικά αρμόδια να εξετάζει και να επιλαμβάνεται παραβάσεις των άρθρων 4 ή/και 6 είτε αυτεπαγγέλτως, είτε κατόπιν καταγγελιών. Επιπρόσθετα, δυνάμει των άρθρων 16 και 18 του ίδιου Νόμου, η ΕΠΑ είναι το αποκλειστικά αρμόδιο όργανο να επιλαμβάνεται αιτήσεις και να πιστοποιεί ότι δεν υφίστανται παραβάσεις των διατάξεων του άρθρου 4 ή/και 6 και να χορηγεί ατομικές εξαιρέσεις από τις διατάξεις του άρθρου 4 του Νόμου 207/89.

29. Συνεπακόλουθα, η Ε.Π.Α θα προβεί στην ανάλυση της αυτεπάγγελτης έρευνας της Υπηρεσίας αναφορικά με την πιθανή παράβαση του άρθρου 6 από μέρους της Α.ΤΗ.Κ.

II. Επιχείρηση

30. Το άρθρο 2 του Νόμου 207/89 ορίζει ως «Επιχείρηση» κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί οικονομικής ή εμπορικής φύσεως δραστηριότητες, ανεξάρτητα αν οι δραστηριότητες της είναι κερδοσκοπικές ή όχι.
31. Σύμφωνα και με τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (εφεξής ΔΕΚ), η έννοια επιχείρηση, στο πλαίσιο του ανταγωνισμού συμπεριλαμβάνει «κάθε οντότητα που ασκεί οικονομικής ή εμπορικής φύσεως δραστηριότητες», ανεξάρτητα από τη νομική της υπόσταση και τον τρόπο με τον οποίο χρηματοδοτείται.¹ Επιπλέον, το ΔΕΚ έχει αποφανθεί ότι ο όρος «οικονομικής φύσεως δραστηριότητα» εφαρμόζεται σε οποιαδήποτε δραστηριότητα που έχει σχέση με την προσφορά αγαθών και/ή υπηρεσιών σε συγκεκριμένη αγορά, ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τη διέπει και τον τρόπο της χρηματοδότησης της.²
32. Η Α.ΤΗ.Κ είναι Οργανισμός Δημοσίου Δικαίου και βάσει της απόφασης της ΕΠΑ με αριθμό 8/2002-27.8.2002, οι δραστηριότητες της Α.ΤΗ.Κ δεν μπορούν παρά να χαρακτηρισθούν ότι αποτελούν οικονομικής ή εμπορικής φύσεως δραστηριότητες. Ως εκ τούτου, η Α.ΤΗ.Κ εμπίπτει στην έννοια της επιχείρησης όπως περιγράφεται στο άρθρο 2 του Νόμου 207/89.

III. Σχετική αγορά

33. Οι απαραίτητες προϋποθέσεις που τάσσει ο Νόμος για να διαπιστωθεί και να στοιχειοθετηθεί συμπεριφορά που να περιορίζει και να νοθεύει την ύπαρξη αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην αγορά από μία επιχείρηση κατέχουσα δεσπύζουσα θέση, είναι καταρχήν ο προσδιορισμός της σχετικής αγοράς, η εξέταση και στοιχειοθέτηση της δεσπύζουσας θέσης εντός της ορισθείσας αγοράς ή συναφούς αγοράς και τέλος η καταχρηστική εκμετάλλευση αυτής.
34. Η ύπαρξη δεσπύζουσας θέσης κατά το άρθρο 6 του Νόμου 207/89, εξετάζεται πάντοτε σε συνάρτηση με μία ορισμένη αγορά, η οποία οριοθετείται : α) ως προς τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες (σχετική αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών) και β) γεωγραφικώς (σχετική γεωγραφική αγορά).

III.1) Σχετική αγορά προϊόντος

---

¹ Υπόθεση C-41/90, *Hofner & Elser v. Macrotron*, [1991] ECR I-1979; Υπόθεση 170/83, *Hydrotherm v. Compact*, [1984] ECR 2999.

² *Ibid.*

35. Η ΕΠΑ για τον προσδιορισμό της σχετικής αγοράς ακολουθεί τις καθοδηγητικές γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι οποίες αναφέρουν τα ακόλουθα:

« περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που είναι δυνατό να εναλλάσσονται ή να υποκαθίστανται αμοιβαία από τον καταναλωτή, λόγω των χαρακτηριστικών, των τιμών και της χρήσης για την οποία προορίζονται »³

36. Η Επιτροπή παρατηρεί ότι, για την οριοθέτηση της σχετικής αγοράς πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι συνθήκες του ανταγωνισμού και η διάρθρωση της προσφοράς και της ζήτησης στην αγορά⁴. Τα κριτήρια για την οριοθέτηση της αγοράς προϊόντος, εξετάζονται σωρευτικά, χωρίς όμως να έχουν πάντα ισοδύναμη αξία και χωρίς να εφαρμόζονται με την ίδια αυστηρότητα. Για παράδειγμα, είναι πράγματι δυνατόν μια μικρή διαφορά των τιμών ομοειδών αγαθών, που προορίζονται για κοινή χρήση να μην εμποδίζει την ένταξη των αγαθών αυτών στην ίδια αγορά, πράγμα το οποίο όμως δεν μπορεί να συμβεί σε περίπτωση που οι τιμές των αγαθών αυτών διαφέρουν.

37. Ως κοινό τομέα επιχειρηματικής δραστηριότητας τα εμπλεκόμενα μέρη έχουν την παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας όσο και την παροχή υπηρεσιών σύνδεσης με το διαδίκτυο. Η Telepassport όμως μπορεί να προσφέρει αυτές τις υπηρεσίες μόνο μέσω του δικτύου σταθερής τηλεφωνίας της Α.ΤΗ.Κ με αποτέλεσμα να παρέχει τις υπηρεσίες διαδικτύου στους συνδρομητές της εις βάρος της, λόγω του ότι για να επιτύχει σύνδεση με το διαδίκτυο επιβαρύνεται από την Α.ΤΗ.Κ με πολλαπλάσιο κόστος από αυτό που επιβαρύνονται οι συνδρομητές της Α.ΤΗ.Κ.

38. Ως εκ τούτου, η υπό εξέταση υπόθεση αφορά τις συνδεδεμένες αγορές των σταθερών τηλεπικοινωνιακών δικτύων και παροχής πρόσβασης στο διαδίκτυο. Η αγορά παροχής πρόσβασης στο διαδίκτυο χωρίζεται σε χοντρική αγορά προς τη Telepassport η οποία μπορεί να θεωρηθεί ενδιάμεση υπηρεσία και σε λιανική αγορά προς τους συνδρομητές της Α.ΤΗ.Κ σαν τελική υπηρεσία.

III.2) Σχετική Γεωγραφική Αγορά

39. Σύμφωνα με Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσον αφορά τον προσδιορισμό της σχετικής αγοράς για σκοπούς του κοινοτικού δικαίου του ανταγωνισμού,

« η γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή όπου οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις συμμετέχουν στην προμήθεια των προϊόντων ή υπηρεσιών και οι όροι του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομογενείς και η οποία μπορεί να διακριθεί από γειτονικές κυρίως περιοχές, διότι στις εν λόγω περιοχές οι όροι του ανταγωνισμού διαφέρουν σημαντικά ».⁵

³ Ανακοίνωση της Επιτροπής για τον καθορισμό της σχετικής αγοράς Ε.Ε C 372 της 3.12.1997.

⁴ Υπόθεση 31/80 L' Oreal v PVBA De Nieuwe AMCK [1980] ECR 3775, παρ. 25.

⁵ Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 97/C 372/03.

40. Για τη γεωγραφική οριοθέτηση της σχετικής αγοράς πρέπει αρχικά να εξεταστεί, το ενδεχόμενο ύπαρξης νομοθεσίας, δυνάμει της οποίας μια επιχείρηση κατέχει αποκλειστικά δικαιώματα στη σχετική αγορά. Επιπλέον, πρέπει να εξεταστεί η δυνατότητα που έχουν οι παραγωγοί των ελεγχόμενων επιχειρήσεων να στραφούν βραχυπρόθεσμα και με αμελητέο κόστος σε εταιρείες που είναι εγκατεστημένες σε άλλη γεωγραφική περιοχή⁶. Περαιτέρω, θα πρέπει να εντοπισθούν ενδεχόμενα εμπόδια και φραγμοί που απομονώνουν τις εταιρείες που είναι εγκατεστημένες σε μια δεδομένη περιοχή από τις ανταγωνιστικές πιέσεις εταιρειών, που είναι εγκατεστημένες εκτός της περιοχής αυτής, έτσι ώστε να προσδιορισθεί με ακρίβεια ο βαθμός διεισδυτικότητας των αγορών μεταξύ τους. Στην υπόθεση **United Brands**⁷, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεώρησε ως καθοριστικό στοιχείο για τη γεωγραφική οριοθέτηση της αγοράς της μπανάνας, την ύπαρξη ομοιογενών συνθηκών ανταγωνισμού σε μια ευρεία γεωγραφική περιοχή της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η οποία κατελάμβανε τη γεωγραφική έκταση 6 γειτονικών εθνικών αγορών.
41. Βάσει των δεδομένων της υπόθεσης και λόγω της ιδιομορφίας της χώρας, π.χ. το γεγονός ότι είναι νησί, η παροχή των σχετικών τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών πρέπει να γίνεται εντός της Κύπρου και αυτό καθιστά όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας ως γεωγραφική αγορά.

IV. Δεσπόζουσα θέση

42. Σύμφωνα με την ερμηνεία που δίδεται στο άρθρο 2 του Νόμου 207/89, δεσπόζουσα θέση έχει μια επιχείρηση που απολαμβάνει οικονομική δύναμη, που την καθιστά ικανή να παρακωλύει τη διατήρηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην αγορά ενός συγκεκριμένου προϊόντος και της επιτρέπει να ενεργεί σε αισθητό βαθμό ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές, τους πελάτες της και κατ' επέκταση τους καταναλωτές.⁸ Βασικό στοιχείο λοιπόν της έννοιας της δεσπόζουσας θέσης, είναι η ύπαρξη οικονομικής ισχύος, η οποία παρέχει στη δεσπόζουσα επιχείρηση ευχέρεια ανεξάρτητης συμπεριφοράς, την αποδεσμεύει δηλαδή από τους περιορισμούς που υπάρχουν σε μια ανταγωνιστική αγορά.
43. Το εξαιρετικά ψηλό μερίδιο αγοράς της επιχείρησης στη συγκεκριμένη αγορά αποτελεί τη σημαντικότερη ένδειξη για την απόδειξη δεσπόζουσας θέσης. Όταν μάλιστα η θέση της επιχείρησης στην αγορά είναι μονοπωλιακή ή σχεδόν μονοπωλιακή (ποσοστά της τάξης του 80% ως 100%), τότε αυτή η θέση είναι αρκετή για την απόδειξη δεσπόζουσας θέσης.⁹
44. Σημαντική κατά κανόνα ένδειξη δεσπόζουσας θέσης σε μια συγκεκριμένη αγορά συνιστά επίσης, η ύπαρξη φραγμών εισόδου στη συγκεκριμένη αγορά, οι οποίοι εμποδίζουν ή καθιστούν πολλές φορές αδύνατη την ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού. Η νομοθεσία που υπήρχε μέχρι πρόσφατα και που καθιστούσε την Α.ΤΗ.Κ ως τον αποκλειστικό Ρυθμιστή και Παροχέα Τηλεπικοινωνιακών

⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής για τον καθορισμό της σχετικής αγοράς, Ε.Ε C372 της 3.12.1997, παρ.29

⁷ [1978] ECR 207, [1978] 1 CMLR 429, CMR 8429.

⁸ Υπόθεση 322/81 *NV Nederlandsche Bande Industrie Michelin v Commission* [1983] ECR 3461

⁹ Υπόθεση 85/76 *Hoffmann- La Roche* [1975] ECR 1663

Υπηρεσιών απόκλεισε οποιαδήποτε άλλη εταιρεία από το να εισέλθει στις υπό εξέταση αγορές. Επίσης, η τεχνολογική υποδομή που χρειάζεται για την εγκαθίδρυση ενός συστήματος σταθερού τηλεπικοινωνιακού δικτύου ή και στενοζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο, καθώς και το ύψος της επένδυσης αποτελούν τεράστιους φραγμούς για την είσοδο κάποιας άλλης εταιρείας στις σχετικές αγορές.

45. Στην προκειμένη περίπτωση, η Α.ΤΗ.Κ κατέχει δεσπόζουσα θέση στην αγορά σταθερών τηλεπικοινωνιακών δικτύων και στην παροχή στενοζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο.

V. Κατάχρηση Δεσπόζουσας Θέσης

46. Για την εξέταση των καταγγελιών υπό το πρίσμα του άρθρου 6 του Νόμου 207/89 ως τροποποιήθηκε με το Νόμο 111(Ι)/99, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι πιο κάτω διατάξεις:

6.(1) Απαγορεύεται η καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης μιας επιχείρησης στην αγορά ενός προϊόντος.

(2) Καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης συνιστά ειδικότερα οποιαδήποτε πράξη μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων, που κατέχει δεσπόζουσα θέση στο σύνολο ή μέρος της εγχώριας αγοράς ενός προϊόντος, αν η πράξη αυτή έχει σαν αντικείμενο ή αποτέλεσμα ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα-

6.(1) Απαγορεύεται η καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης μιας επιχείρησης στην αγορά ενός προϊόντος.

(2) Καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης συνιστά ειδικότερα οποιαδήποτε πράξη μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων, που κατέχει ή κατέχουν δεσπόζουσα θέση στο σύνολο ή μέρος της εγχώριας αγοράς ενός προϊόντος, αν η πράξη αυτή έχει σαν αντικείμενο ή αποτέλεσμα ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα-

(α) τον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό αθέμιτων τιμών αγοράς ή πώλησης ή άλλων μη θεμιτών υπό τις περιστάσεις όρων συναλλαγής

(β) στον περιορισμό της παραγωγής ή της διάθεσης, ή της τεχνολογικής ανάπτυξης προς ζημιά των καταναλωτών

- (γ) στην εφαρμογή ανόμοιων όρων για ισοδύναμες συναλλαγές, με συνέπεια ορισμένες επιχειρήσεις να τίθενται σε μειονεκτική στον ανταγωνισμό θέση
- (δ) στην εξάρτηση της σύναψης συμβάσεων από την αποδοχή από μέρους των αντισυμβαλλόμενων πρόσθετων υποχρεώσεων, οι οποίες, κατά τη φύση τους ή σύμφωνα με τις κρατούσες εμπορικές συνήθειες, δε συνδέονται με το αντικείμενο των συμβάσεων αυτών.
47. Σύμφωνα με την κοινοτική νομολογία σε θέματα ανταγωνισμού, η κατοχή δεσπόμενης θέσης από μια επιχείρηση δεν απαγορεύεται. Αυτό που βασικά απαγορεύεται είναι η καταχρηστική εκμετάλλευση της θέσεως αυτής.
48. Με βάση πάντα τη νομολογία του ΔΕΚ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κατάχρηση, συνδέεται με τη συμπεριφορά της δεσπόμενης επιχείρησης, που επιδρά στη δομή της αγοράς, αποδυναμώνοντας τον ανταγωνισμό, με τη χρήση μεθόδων που δεν αρμόζουν σε καθεστώς υγιούς ανταγωνισμού¹⁰. Έχει νομολογηθεί επίσης, ότι οι επιχειρήσεις με δεσπόμενα θέση στην αγορά ενός προϊόντος έχουν «special responsibility» (ιδιαίτερη ευθύνη), πράγμα που τις κάνει πιο υπεύθυνες σε περίπτωση παράβασης του Νόμου¹¹.
49. Στην υπόθεση **Tetra Pak International SA**¹², η ιδιαίτερη ευθύνη επεκτείνεται ώστε το άρθρο 82 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το αντίστοιχο άρθρο 6 του Νόμου, να εφαρμόζεται και να απαγορεύει κάθε συμπεριφορά επιχείρησης, η οποία κατέχει δεσπόμενα θέση και που είναι ικανή να εμποδίσει τη διατήρηση ή την ανάπτυξη του υφιστάμενου ανταγωνισμού, ο οποίος εμφανίζεται ήδη εξασθενημένος εξαιτίας ακριβώς της παρουσίας της επιχείρησης με δεσπόμενα θέση.
50. Το άρθρο 6 του Νόμου 207/89 μνημονεύει μια σειρά καταχρηστικών πρακτικών. Η λίστα αυτή των καταχρηστικών πρακτικών, λαμβανομένης υπόψη και της πρακτικής του ΔΕΚ, όπως αναφέρεται στην υπόθεση **Continental Can**¹³, είναι απλώς ενδεικτική όχι όμως εξαντλητική.

Παραβάσεις εκ μέρους της Α.Τ.Κ

Συμπύση Τιμών

¹⁰ Υπόθεση 85/76 Hoffmann- La Roche[1975] ECR 1663, παρ.91

¹¹ Υπόθεση 322/81 NV Nederlandsche Bande Industrie Michelin v Commission [1994] ECR 3461

¹² [1994] ECR II-755

¹³ [1973] ECR 215, παρ.26

51. Η κάθετη συμπίεση τιμών (price squeezing) εμφανίζεται όπου μια επιχείρηση παρέχει στους πελάτες της ένα ενδιάμεσο προϊόν / υπηρεσία σε ψηλή τιμή, ενώ η ίδια η επιχείρηση πωλεί το τελικό προϊόν / υπηρεσία σε μια πιο χαμηλή τιμή για τη λιανική αγορά. Κάτω από τέτοιες συνθήκες ο ανταγωνιστής της που αγόρασε το ενδιάμεσο προϊόν / υπηρεσία είναι αδύνατο να κάνει ένα εύλογο κέρδος στο επίπεδο της λιανικής αγοράς και μπορεί ακόμη και να υποστεί ζημιές λόγω του τρόπου με τον οποίο ο προμηθευτής του ενδιάμεσου προϊόντος / υπηρεσίας έχει συμπίεσει την τιμή. Σύμφωνα με αποφάσεις του ΔΕΚ, αυτή η συμπεριφορά μπορεί να είναι παράνομη όταν ασκείται από μια επιχείρηση η οποία κατέχει δεσπόμενη θέση.
52. Στην υπόθεση **Napier Brown – British Sugar**¹⁴, η British Sugar είχε δεσπόμενη θέση και στην αγορά ζαχαρότευτλου και στην αγορά του επεξεργασμένου προϊόντος, τη ζάχαρη για λιανική πώληση. Η δεσπόμενη επιχείρηση μείωσε τη τιμή της λιανικής πώλησης της ζάχαρης πιο κάτω από το κόστος της πρώτης ύλης προκειμένου να οδηγήσει τους εμπόρους ζάχαρης όπως την Napier Brown εκτός λιανικής αγοράς. Η Ε.Ε. κατέληξε ότι η πρακτική αυτή αποτελεί παράβαση του άρθρου 82 της Συνθήκης και επέβαλε πρόστιμο στην British Sugar 3 εκατομμύρια Ευρώ. Επομένως, συμπεραίνεται ότι μια επιχείρηση η οποία κατέχει δεσπόμενη θέση έχει υποχρέωση να καθορίσει τη τιμή της σε τέτοιο επίπεδο, ούτως ώστε να μπορεί να επιζήσει ένας εύλογα αποδοτικός ανταγωνιστής στην αγορά του τελικού προϊόντος / υπηρεσίας.¹⁵
53. Η Ε.Ε. εξέτασε το πρόβλημα της συμπίεσης τιμών περαιτέρω στο τομέα των τηλεπικοινωνιών. Στο τομέα αυτό, κατά την άποψη της Ε.Ε., η συμπίεση τιμών μπορεί να γίνει αποδεκτή εάν οι δραστηριότητες της δεσπόμενης επιχείρησης στη λιανική αγορά δεν θα μπορούσαν να είναι επικερδείς εάν λαμβανόταν υπόψη η τιμή που χρεώθηκαν οι ανταγωνιστές της για το ενδιάμεσο προϊόν / υπηρεσία από την ίδια την επιχείρηση. Η Ε.Ε. επισημαίνει ότι στην αξιολόγηση της κερδοφορίας των δραστηριοτήτων στην λιανική αγορά, οι τιμές μεταφοράς και η κατανομή των δαπανών χρήζουν προσεκτικής εξέτασης.¹⁶
54. Στην υπό εξέταση υπόθεση, η Α.ΤΗ.Κ χρεώνει όπως επισημάνθηκε και στα γεγονότα, το συνδρομητή της για πρόσβαση στο διαδίκτυο πολύ πιο χαμηλά από ότι χρεώνει την Telepassport, η οποία ουσιαστικά αγοράζει την ενδιάμεση υπηρεσία. Μάλιστα, η ίδια η Α.ΤΗ.Κ παραδέχεται ότι οι τιμές χρέωσης προς τους συνδρομητές της είναι κατά πολύ κάτω του κόστους ενώ ισχυρίζεται ότι χρεώνει την Telepassport το πραγματικό της κόστος. Τα δεδομένα αυτά αναγκάζουν τη Telepassport να λειτουργεί προσφέροντας την υπηρεσία αυτή στους συνδρομητές στις ίδιες τιμές με την Α.ΤΗ.Κ, δημιουργώντας της σημαντικές ζημιές.
55. Βάσει των πιο πάνω η ΕΠΑ ομόφωνα αποφάσισε ότι η εν λόγω συμπεριφορά της Α.ΤΗ.Κ συνιστά κατάχρηση της δεσπόμενης θέσης της.

¹⁴ OJ [1988] L 284/41, [1990] 4 C.M.L.R. 196.

¹⁵ Richard Wish, "Competition Law", 2001, σ.657.

¹⁶ Commission Notice on the Application of the Competition Rules to Access Agreements in the Telecommunications Sector., παρ. 117-119.

Αθέμιτες τιμές

56. Το άρθρο 6 του Νόμου 207/89 μεταξύ άλλων απαγορεύει την 'άμεση ή έμμεση επιβολή αθέμιτων τιμών πώλησης' από μια δεσπύζουσα επιχείρηση. Η εναντίωση στις αθέμιτες τιμές οφείλεται στο γεγονός ότι έχουν ως αποτέλεσμα είτε την εκμετάλλευση του καταναλωτή (excessive pricing) είτε οδηγούν σε κάθετο ή οριζόντιο αποκλεισμό της αγοράς (predatory pricing).
57. Μέσα από την Κοινοτική νομολογία διαφάνηκε, και ιδιαίτερα στην υπόθεση **United Brands**¹⁷, ότι μία τιμή πώλησης θεωρείται αθέμιτη όταν δεν αντιπροσωπεύει την οικονομική αξία (economic value) του προϊόντος ή της υπηρεσίας.
58. Στην παρούσα υπόθεση συμπεραίνεται ότι παρά τους ισχυρισμούς της Α.ΤΗ.Κ ότι η τιμή χρέωσης της Telepassport για πρόσβαση στο διαδίκτυο στηρίζεται στο κόστος, κάτι τέτοιο δεν αποδείχθηκε. Αντιθέτως, στο τελικό στάδιο της ακροαματικής διαδικασίας η Α.ΤΗ.Κ ανέφερε ότι μετά την εκδίκαση των προσφυγών εναντίον του Διατάγματος του Ρυθμιστή με αρ. ΔΕ 3/04, χρέωσε αναδρομικά την Telepassport 2σ/6λ (δηλαδή 0.33σεντ το λεπτό). Η ΕΠΑ ομόφωνα αποφάσισε ότι η τιμή που κατέβαλλε η Telepassport ήταν υπερβολική (excessive) με αποτέλεσμα την παραβίαση του άρθρου 6(2)(α) του Νόμου 207/89 εκ μέρους της Α.ΤΗ.Κ.

Άρθρο 7 του Νόμου 207/89

59. Για την εξέταση της υπόθεσης, πρέπει να ληφθεί υπόψη η συγκεκριμένη νομοθετική ρύθμιση όσον αφορά το άρθρο 7, η οποία έχει ως ακολούθως:

«Εκ του Νόμου εξαιρέσεις.

7. Οι διατάξεις του παρόντος Νόμου δεν εφαρμόζονται -

(α) Σε συμφωνίες που αναφέρονται σε μισθούς και όρους απασχόλησης και εργασίας.

(β) Σε επιχειρήσεις που είναι επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος ή που έχουν χαρακτήρα δημοσιονομικού μονοπωλίου, κατά το μέτρο που η εφαρμογή των διατάξεων αυτών εμποδίζει νομικά ή πραγματικά την εκπλήρωση της ιδιαίτερης αποστολής που τους έχει ανατεθεί από το Δημόσιο.

Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου τεκμαίρεται ότι η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου εμποδίζει, νομικά ή

¹⁷[1978] E.C.R 207, [1978] 1 C.M.L.R 429

πραγματικά, την εκπλήρωση της ιδιαίτερης αποστολής των πιο πάνω επιχειρήσεων όταν δεν υπάρχει οικονομικός ή τεχνικός τρόπος στη διάθεση των επιχειρήσεων αυτών που να συνάδει με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου και να επιτρέπει την εκπλήρωση της ιδιαίτερης αποστολής που τους έχει ανατεθεί από το Δημόσιο.»

60. Με βάση το πιο πάνω άρθρο, σε περίπτωση που μια επιχείρηση είναι επιφορτισμένη με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος ή έχει χαρακτήρα δημοσιονομικού μονοπωλίου και καταχράται τη δεσπόζουσα θέση που έχει σε συγκεκριμένη αγορά, αυτή απαλλάσσεται αν επιτύχει να πείσει την ΕΠΑ ότι η συγκεκριμένη ενέργεια ή ενέργειες στις οποίες προέβη, ήσαν υπό τις περιστάσεις οι πλέον πρόσφορες και απολύτως αναγκαίες για την υλοποίηση του σκοπού για τον οποίο ετάχθη από το Νόμο.¹⁸
61. Δεν είναι αρκετό για μια επιχείρηση να καταδείξει ότι της έχουν εμπιστευθεί υπηρεσίες δημοσίου συμφέροντος για να εξαιρεθεί μέσω του άρθρου 7, από τις διατάξεις του Νόμου 207/89. Πρέπει να αποδείξει ότι είναι αδύνατο να παρέχει τις υπηρεσίες για τις οποίες είναι υπεύθυνη, εάν συμμορφωνόταν με τους κανόνες του Ανταγωνισμού. Το ΔΕΚ εντόπισε ότι «το γεγονός και μόνο ότι η εκπλήρωση της ιδιαίτερης αποστολής γίνεται πιο δύσκολη, δεν είναι αρκετό για να εξαιρεθεί η επιχείρηση στην προκειμένη περίπτωση από το άρθρο 90(2) της Συνθήκης. Συνεπακόλουθα, η εκπλήρωση της ιδιαίτερης αποστολής πρέπει να καθίσταται αδύνατη με την εφαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού.¹⁹
62. Στην προκειμένη περίπτωση η Α.ΤΗ.Κ βάσει του Περί Υπηρεσίας Τηλεπικοινωνιών Νόμου του 1954, είχε το μονοπώλιο στην παροχή τηλεπικοινωνιακών προϊόντων και υπηρεσιών. Επομένως, θεωρείτο ότι αποτελούσε επιχείρηση επιφορτισμένη με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος. Από την 1^η Ιανουαρίου 2003 όμως, εφαρμόστηκε πλήρως ο Νόμος που προνοούσε το Διορισμό και τη Λειτουργία Γραφείου Επιτρόπου Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείου. Ο Νόμος αυτός κατήργησε όλες τις ρυθμιστικές εξουσίες τις οποίες κατείχε η Α.ΤΗ.Κ και άνοιξε ουσιαστικά το δρόμο για την φιλελευθεροποίηση των τηλεπικοινωνιών με την παραχώρηση αδειών σε ενδιαφερόμενες εταιρείες για δραστηριοποίηση τους στο συγκεκριμένο τομέα.
63. Βάσει του Διατάγματος του ΓΕΡΤΤ με αρ.4/2004, ορίζονται πλέον ως υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος ορισμένες υπηρεσίες τις οποίες προσφέρει η Α.ΤΗ.Κ όπως είναι η παροχή πρόσβασης σε σταθερό δημόσιο τηλεπικοινωνιακό δίκτυο και συναφείς υπηρεσίες π.χ διαδίκτυο κλπ. Συνεπώς στην παρούσα υπόθεση, η Α.ΤΗ.Κ θεωρείται ως επιχείρηση επιφορτισμένη με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος.

---

¹⁸ Απόφαση ΕΠΑ αρ. 8/2002-27/8/2002.

¹⁹ Case C-157/94 Commission v Netherlands.

Γ. ΕΠΙΒΟΛΗ ΠΟΙΝΗΣ

64. Κατά τη συνεδρία της ΕΠΑ ημ. 30/5/2005 αρ. 690 παρουσιάστηκαν εκ μέρους της Α.ΤΗ.Κ ο δικηγόρος κ. Κ. Χατζηγιάννου, εκ μέρους της Telepassport ο δικηγόρος κ. Α. Χάσιος και εκ μέρους της εταιρείας Callsat ο δικηγόρος κ. Α. Δημητριάδης καθώς και ο Εμπορικός Διευθυντής της εταιρείας κ. Μ. Βλάχος. Η ΕΠΑ στηριζόμενη στα ενώπιον της στοιχεία τα οποία μεταξύ άλλων περιλαμβάνουν το σχετικό σημείωμα της Υπηρεσίας μαζί με τα Παραρτήματα του, τις γραπτές καθώς και τις προφορικές θέσεις της Α.ΤΗ.Κ και των ενδιαφερομένων μερών και με βάση τις εξουσίες που της παρέχει το άρθρο 22 του Νόμου 207/89, ομόφωνα αποφάσισε ότι η συμπεριφορά της Α.ΤΗ.Κ προς τους ανταγωνιστές της (εναλλακτικούς παροχείς) συνιστά κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης της.
65. Στη συνέχεια ο κ. Χατζηγιάννου αγόρευσε για σκοπούς επιβολής ποινής και αφού επικαλέστηκε διάφορους λόγους, κάλεσε την ΕΠΑ να τους λάβει σοβαρά υπόψη. Μεταξύ άλλων τόνισε ότι:
- (α) Η τιμολογιακή πολιτική της Α.ΤΗ.Κ, η οποία παραβίαζε το Νόμο 207/89 είχε επηρεαστεί σοβαρά από το Διάταγμα που εξέδωσε ο ΓΕΡΤΤ με αρ. ΔΕ 3/04 κατά τον επίδικο χρόνο, το οποίο ακυρώθηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο.
- (β) Εφόσον το Διάταγμα του ΓΕΡΤΤ με αρ. ΔΕ 3/04 ακυρώθηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο, η αυτεπάγγελτη έρευνα της ΕΠΑ απέμεινε χωρίς αντικείμενο.
- (γ) Η Α.ΤΗ.Κ έχει προχωρήσει αναδρομικά σε χρεώσεις χαμηλότερες από αυτές που εφάρμοζε και θα επιστρέψει στους ανταγωνιστές της το επιπρόσθετο ποσό με το οποίο χρεώθηκαν βάσει της προηγούμενης τιμολογιακής πολιτικής, με σκοπό να το απαιτήσει από το ΓΕΡΤΤ με αγωγή.
- (δ) Η μη εφαρμογή του εν λόγω Διατάγματος από την Α.ΤΗ.Κ, θα είχε ως αποτέλεσμα την επιβολή προστίμου προς την Α.ΤΗ.Κ λόγω παραβίασης του, γιατί το διάταγμα αυτό ήταν περιοριστικό βάσει της ερμηνείας της Α.ΤΗ.Κ και κατόπιν του Ανωτάτου Δικαστηρίου.
66. Η ΕΠΑ, λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη τα όσα ανέφερε ο δικηγόρος της Α.ΤΗ.Κ για σκοπούς επιβολής ποινής, κατέληξε ότι:
- (α) Δε μπορεί να λάβει υπόψη για σκοπούς απαλλαγής της Α.ΤΗ.Κ από παραβάσεις του Νόμου 207/89, το γεγονός ότι η συμπεριφορά της Α.ΤΗ.Κ έναντι των ανταγωνιστών της οφειλόταν στο Διάταγμα του Ρυθμιστή με αρ. ΔΕ 3/04, το οποίο καθόριζε τα τέλη λιανικής πώλησης προς τους συνδρομητές της Α.ΤΗ.Κ. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η νομοθεσία που η ΕΠΑ έχει υποχρέωση να εφαρμόζει δηλαδή ο Νόμος 207/89, είναι Νόμος Δημοσίου Δικαίου και δε μπορεί οποιoσδήποτε να υπερβεί οποιοσδήποτε διατάξεις ή να αποφύγει τις υποχρεώσεις που πηγάζουν μέσα από την εν λόγω Νομοθεσία επικαλούμενος είτε ιδιωτικές συμφωνίες είτε άλλες νομοθεσίες ή άλλες πρόνοιες που είναι άσχετες με τον Νόμο αυτό.
- (β) Η μόνη περίπτωση που θα μπορούσε η ΕΠΑ να απαλλάξει επιχείρηση, η οποία καλύπτεται από εδική νομοθεσία όπως η Α.ΤΗ.Κ, είναι με βάση την τροποποίηση του άρθρου 7 του Νόμου 207/89 και ειδικά της Αρχής της

Αναλογικότητας. Δηλαδή η Α.ΤΗ.Κ στη συγκεκριμένη περίπτωση θα έπρεπε να αναφέρει στην ΕΠΑ ότι η παραβίαση των προνοιών του Νόμου 207/89, στο βαθμό που έγινε ήταν επιβεβλημένη καθότι διαχρονικά δεν θα εδύνατο να εκπληρώσει το σκοπό για τον οποίο η ειδική νομοθεσία που αφορά την Α.ΤΗ.Κ, καθορίζει. Η ΕΠΑ δεν έχει πεισθεί όμως ότι η Α.ΤΗ.Κ μπορεί να τύχει του ευεργετήματος του Άρθρου 7 (Αρχή της Αναλογικότητας), καθώς από τα στοιχεία που βρίσκονται ενώπιον της δε φαίνεται οι ενέργειες της Α.ΤΗ.Κ να ήταν αναγκαίες για την εκπλήρωση των καθηκόντων της.

(γ) Οι εναλλακτικές λύσεις που προτάθηκαν στους εναλλακτικούς παροχείς από την Α.ΤΗ.Κ εάν υιοθετούντο θα ήταν ασύμφωρες για αυτούς και ως εκ τούτου δε θα εξυπηρετείτο η αναβάθμιση του ανταγωνιστικού περιβάλλοντος στη σχετική αγορά.

(δ) Η Α.ΤΗ.Κ θα πρέπει να επιλέξει τιμολογιακή πολιτική έναντι των ανταγωνιστών της η οποία δε θα ευρίσκεται σε σύγκρουση με τις πρόνοιες του Νόμου και ειδικότερα με τις πρόνοιες του άρθρου 6, που αφορούν κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης.

67. Η ΕΠΑ αφού έλαβε σοβαρά υπόψη τα όσα ο δικηγόρος της Α.ΤΗ.Κ ανέφερε για σκοπούς επιβολής ποινής και ιδιαίτερα το γεγονός ότι η Α.ΤΗ.Κ έχει προχωρήσει αναδρομικά σε χρεώσεις χαμηλότερες από ότι προηγουμένως και θα επιστρέψει στους ανταγωνιστές της το επιπρόσθετο ποσό με το οποίο χρεώθηκαν βάσει της προηγούμενης τιμολογιακής πολιτικής και το γεγονός ότι η τιμολογιακή πολιτική της Α.ΤΗ.Κ επηρεάστηκε σοβαρά από το Διάταγμα με αρ. ΔΕ 3/04 που ο ΓΕΡΤΤ εξέδωσε τον επίδικο χρόνο, αποφάσισε ομόφωνα να κρίνει με εξαντλητική επιείκεια τις συγκεκριμένες παραβάσεις εκ μέρους της Α.ΤΗ.Κ και να επιβάλει ποινή προστίμου £50,000.

.....
Χριστόδουλος Τσέλεπος
Πρόεδρος Επιτροπής
Προστασίας του Ανταγωνισμού